

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXXII. — Izdan in razposlan 29. dne julija 1917.

Vsebina: (Št. 313 in 314.) 313. Zakon, s katerim se za dobo, dokler traja sedanja vojna, na novo uravnava prispevek za preživljanje. — 314. Ukaz, s katerim se izdajajo prehodna določila k zakonu z dne 27. julija 1917. l., s katerim se za dobo, dokler traja sedanja vojna, na novo uravnava prispevek za preživljanje.

313.

Zakon z dne 27. julija 1917. l.,

s katerim se za dobo, dokler traja sedanja vojna, na novo uravnava prispevek za preživljanje.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora zaukazujem tako:

§ 1.

Ako se je avstrijski državljani, ki ne pripada vojaštvu po poklicu, na podstavi vojne dolžnosti ali tudi le na podstavi prostovoljne zglasitve privzel na aktivno službovanje v oboroženi moči ali v takih prostovoljnih formacijah, ki se proglašajo za sestavine oborožene moči, nastane posledica, da gre tistim osebam, ki so k privzeti osebi v razmerju, natančneje oznamenjenem v § 2, pravica zahtevati prispevek za preživljanje iz državnih novcev po naslednjih določilih.

Ista pravica velja brez ozira na državljanstvo, ako se kdo privzame po zakonu z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 236) o vojnih davkih in opravah.

Tista osebe, ki imajo pravico zahtevati vojaške rodbinske pristojbine, nimajo pravice po določilih tega zakona.

§ 2.

Upravičene v zmislu tega zakona so vse osebe, kojih preživljanje je bilo v času, ko je odinila privzeta oseba na službovanje, odvisno od njenega dela ali od njenega iz dela doseženega dohodka in je v nevarni stii (§ 7, odstavek 8) radi tega, ker ta dohodek iz dela vsled privzetja docela odpade ali se tako zmanjša, da ne zado- stuje več za zalaganje živeča odvisne osebe. Iz zahtevnikovega dela doseženi lastni zaslužek ne izključuje pravice; toda pravica ugasne, ako pri- vzeti osebi ali osebi, ki pride v poštev za pri- spevek za preživljanje, dodatno pripade taka imovina, iz koje donosa se more docela zalagati živeč te osebe. Isto velja za dodatno pripadajoči dohodek iz rentne pravice.

Dohodku iz dela je enačiti z delom doseženi donos kmetije, obrti ali drugega obrata.

Upravičene v zmislu tega zakona brez ozira na prehodno odvisnost preživljanja so vse osebe, katerim gre pravica zahtevati preživljanje od pri- vzete osebe po občem državljskem zakoniku in po pogojih tega zakonika.

§ 3.

Državni prispevek za preživljanje znaša na dan za vse upravičene osebe po tem, kje so imeli

v času, ko je nastala njihova pravica, svoje stanovališče:

1. Na Dunaju 2 K,
2. v kraju, ki je uvrščen v I. in II. za državne uslužbence veljajoči razred aktivitetnih doklad, 1 K 80 h in
3. v enem izmed ostalih krajev avstrijskega državnega ozemlja 1 K 60 h.

Postavki za kraje izven avstrijskega državnega ozemlja se določijo z ukazom.

Upravičenim osebam, ki so živele v skupnem gospodarstvu s privzeto osebo, neposredno preden je odrinila na službovanje, nadalje v vsakem primeru zakonski ženi in zakonskim otrokom, gre prispevek za preživljanje v polni izmeri, drugim upravičencem pa le v izmeri naklonitev, katere jim je dejansko dajala privzeta oseba, neposredno preden je odrinila na službovanje. Kolikor pa gre za upravičence do preživljanja, ki doslej niso dobivali naklonitev od privzete osebe ali so dobivali od nje naklonitve, ki očitno ne zadostujejo za preživljanje, gre prispevek za preživljanje v izmeri, ki jo naj določi oblastvo po gospodarskih razmerah privzete osebe, čim je pa dana sodna razsodba, v sodno ustanovljeni izmeri.

Prispevek za preživljanje v izmeri dejanskih naklonitev ter prispevek v izmeri sodno ustanovljene preživnine je zvišati za 50 odstotkov, ako se je oseba privzela ali preživnina sodno ustanovila pred 1. dnem avgusta 1916. 1.

V nobenem primeru se pa ne sme presegati najvišji znesek enotnih postavkov. Četudi je bila upravičena oseba odvisna od delovnega dohodka več privzetih oseb, prispevek za preživljanje ne sme v celoti presegati enotnega postavka.

Le tedaj, ako je upravičena oseba živela s privzeto osebo sama v skupnem gospodarstvu in je trajno za delo nesposobna, ji gre prispevek za preživljanje v dvojni izmeri.

Upravičenim osebam, ki so ob času, ko je privzeta oseba odrinila na službovanje, skupno gospodarile, gre skupaj prispevek za preživljanje le v najvišji izmeri 12 K na dan.

Minister za deželno bran se pooblašča, da po poteku polletij izza časa, ko dobi ta zakon moč, po cenah živil ali enotno ali za določne okolišče zviša tako enotne postavke kakor tudi v izmeri dejanskih naklonitev priznane prispevke za preživljanje ter v sprednjem odstavku omenjene najvišje izmere.

§ 4.

Pravica zahtevati državni prispevek za preživljanje gre od časa privzetja počenši za tisti čas, v katerem je privzeta oseba s službovanjem zadržana skrbeti za civilni zaslužek.

Ako privzeta oseba pobegne (dezertira) ali se s sodno razsodbo obsodi na kazen hude ječe ali na hujšo kazen, neha pravica z dnem pobega, oziroma z dnem pravne moči kazenske razsodbe. Ako se pobežnik, oziroma obsojenec pred izvršitvijo ali po izvršitvi kazni privzame na vojaško službovanje, gre za čas tega privzetja pravica zahtevati prispevek za preživljanje.

Ako privzeta oseba izstopi iz službovanja z vsaj 20 odstotno znižbo pridobitne sposobnosti, ki je dokazno nastala vsled službovanja, ali ako se ji dodatno pripeti taka znižba njene pridobitne sposobnosti, gre prispevek za preživljanje za čas vojne in še za šest mesev po njenem koncu, toda le v toliko, kolikor se poprej vojaška preskrba ne uravna na novo. Isto velja za tiste primere, v katerih je bila privzeta oseba v bitki ubita ali se pogreša po bitki ali umrje zaradi poškodbe v aktivni vojaški službi ali zaradi bolezni, povzročene ali poslabšane s tem službovanjem.

Ako postane upravičena oseba med nadaljnjim plačevanjem prispevkov za preživljanje deležna vojaške preskrbe in ako je ta preskrba po znesku manjša nego pristojeci prispevek za preživljanje, je prispevek skrajši za znesek preskrbnine.

§ 5.

Prispevek za preživljanje se ne skrči zaradi državnih podpor vojnim beguncem in zaradi eventualnih drugih prostovoljnih, četudi redno se ponavljajočih naklonitev, ki jih dajejo država, dežela, občine, društva ali zasebniki.

Na terjatve do prispevka za preživljanje, obstoječe na podstavi tega zakona, se ne more niti seči z izvršbo, niti jih ne morejo zadeti zavarovalne naredbe.

Tudi je vsako razpolaganje z imenovanimi terjatvami s cesijo, nakazom, zastavo ali z drugim pravnim opravilom brez pravne moči.

Spredaj stoječa določila pa se ne uporabljajo glede tistih zneskov, ki jih izplača c. in kr. zastopniško oblastvo, občina ali druga ukazoma označenjena korporacija ali zavod izrečno le za predplačila na prispevek za preživljanje.

§ 6.

Pravico do državnega prispevka za preživljanje je zglosili, ako ima upravičena oseba svoje redno stanovališče v Avstriji, pri občini rednega stanovališča. Toda določi se lahko drugo zglosišče tako obče z ukazom kakor tudi, če ni takega občega določila, z odredbo političnega oblastva.

Oblastva, pri katerih je zglositi pravico, ako ima svoje svoje redno stanovališče izven Avstrije, se določijo z ukazom.

Zglasitev lahko opravijo privzeta ali upravičena oseba, oziroma zanjo zastopnik, občina, v kateri ima upravičena oseba svoje redno stanovališče, pomožne pisarne z javnim značajem, občekoristna društva ali poklicna društva, katerim je pripadala privzeta oseba.

Zahteve, ki se zglasé kasneje nego dva mesca po izstopu iz službovanja ali kasneje nego šest mesecev potem, ko je upravičena oseba na podlagi seznamka izgub ali na drug verjeten način zvedela, da je privzeta oseba umrla ali da se pogreša, morajo komisije za preživljanje zavrniti brez nadaljnjega postopanja.

§ 7.

Da odločijo o pravici ter da nakažejo, da imajo v razvidnosti in da ustavijo prispevek za preživljanje, za to so poklicane okrajne komisije za preživljanje in deželne komisije za preživljanje, kojih krajevno, časovno in stvarno pristojnost določi minister za deželno bran.

Komisije so sestavljene iz načelnika političnega deželnega oblastva ali političnega uradnika, ki ga odredi, za predsednika, po enega zastopnika finančnega deželnega oblastva in deželnega odbora, v občinah s svojim ustavom namesto poslednjega iz občinskega organa, ki ga določi župan, nadalje iz dveh zastopnikov prebivalstva, ki ju pokliče načelnik političnega deželnega oblastva. Kadar se postavi poslednja zastopnika, se je ozirati na poklicne stroke, ki so v dotičnem okolišu najmočnejše zastopane, tako, da se izmed vsake teh poklicnih strok pokliče po dva zastopnika. Za odločbe naj določi predsednik okrajne komisije za preživljanje zastopnika, ki pripadajo poklicni stroki privzete osebe.

Isto velja tudi za deželno komisijo za preživljanje.

Na Češkem, Gališkem in Štajerskem pripada okrajni komisiji za preživljanje namesto zastopnika deželnega odbora zastopnik okrajnega odbora.

Ako treba, se lahko ustanovi v enem kraju več komisij za preživljanje.

Udje komisij, ki niso javni uradniki, morajo obljubiti v roke predsedniku komisije, da bodo molčali o uradnih stvareh ter vestno in nepristransko izvrševali svojo uradno službo.

Ako imajo poizvedovanja o zglasitvi posledek, ki nasprotuje navedbam stranke in je za stranko neugoden, se mora posledek naznaniti stranki, da se izjavi in ponudi protidokaze.

O tem, ali je smatrati, da je preživljanje osebe v nevarnosti, se sme odločiti še le potem, ko so se uradno dognale vse okoliščine, ki so merodajne za to vprašanje.

Zavračujoče odločbe je vselej utemeljiti z navedbo merodajnih okoliščin ter jih vročiti pismeno.

Ako hoče stranka vložiti priziv, ji je dovoliti vpogled v spise.

Zoper odločbo okrajne komisije za preživljanje je dopusten priziv na deželno komisijo za preživljanje, ki se mora vložiti pri okrajni komisiji za preživljanje v 60 dneh od dneva, katerega se je odločba vročila; odločba deželne komisije je končno veljavna.

V primerih, v katerih odloči deželna komisija za preživljanje o zahtevi v I. stopnji, je dopusten priziv na ministrstvo za deželno bran, ki se mora vložiti v zgornjem roku pri deželni komisiji za preživljanje.

Komisije za preživljanje morajo v svojih odločbah izrečno naznaniti, ali je zoper te odločbe dopustna pritožba na višjo stopnjo, in, ako je dopustna, izrečno navesti rekurni rok in komisijo za preživljanje, pri kateri se mora vložiti rekurz.

Vsled eventualnih ugovorov zoper pravomočne odločbe, ako vsebujejo nove dejanske okoliščine ali dokazne predloge, se mora vselej na novo preiskovati stvarni položaj, na katerega se opirajo odločbe, in odločiti na novo.

Komisije poslujejo kakor oblastva in so glede svojega poslovanja podrejene ministrstvu za deželno bran.

§ 8.

Kadar se zglati pravica, je izmed upravičenih oseb, oziroma njihovih zastopnikov imenovati tisto osebo, kateri se naj izplačuje prispevek za preživljanje. Ako se imenuje hkratu več upravičenih prejemnikov, lahko določi komisija enega izmed njih za prejemnika plačila. V roke privzete osebe se ne sme nakazovati prispevek za preživljanje.

Prispevek za preživljanje je izplačevati v polmesečnih, 1. in 16. dne mesca plačnih obrok naprej, kolikor mogoče ob rokovih dospelosti.

Na razdelitev prispevka za preživljanje med upravičene osebe komisija nima vpliva.

Prejeti prispevki za preživljanje se ne vračajo.

§ 9.

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju in uporabljanju tega zakona.

Politično okrajno oblastvo lahko postavi za poizvedovanje tudi posebne zaupnike. Služba zaupnika in iz prebivalstva poklicanega uda komisije je častna služba in odkloniti ali odložiti jo smejo samo take osebe, ki imajo po dotičnem občinskem redu pravico odkloniti izvolitev v občinski zastop ali odložiti sprejeto službo.

§ 10.

Vse za izvršitev tega zakona potrebne vloge, zapisniki, priloge in prejemna potrdila uživajo kolkovno in pristojbinsko prostost, ter prostost poštnine, pravtako so pomočki, ki so morda potrebni za uveljavljanje pravice do prispevka za preživljanje, ako služijo samo za ta namen, pogojno kolka in pristojbin prosti.

§ 11.

Ta zakon dobi moč 1. dne avgusta 1917. l. in velja, ne kraté določila § 4, odstavka 3, za dobo, dokler traja sedanja vojna, do konca demobilizacije, kojega čas naj razglasi ministrstvo za deželno bran.

Za isto dobo izgubi moč zakon z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 237). Cesarski ukaz z dne 30. marca 1917. l. (drž. zak. št. 139) se razveljavlja.

Minister za deželno bran se pooblašča, da do sestave novih komisij poveri uporabljanje tega

zakona starim komisijam in da uravna zanje postopek.

§ 12.

Izvršiti ta zakon je poverjeno Mojemu ministru za deželno bran v porazumu z udeleženi ministri.

Reichenau, 27. dne julija 1917. l.

Karol s. r.

Seidler s. r.

Czapp s. r.

314.

Ukaz ministra za deželno bran v porazumu z ostalimi udeleženi ministri z dne 27. julija 1917. l.,

s katerim se izdajajo prehodna določila k zakonu z dne 27. julija 1917. l. (drž. zak. št. 313), s katerim se za dobo, dokler traja sedanja vojna, na novo uravnava prispevek za preživljanje.

Na podstavi §§ 11 in 12 zakona z dne 27. julija 1917. l. (drž. zak. št. 313) zaukazujem tako:

§ 1.

Na podstavi zakona z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 237) obstoječe komisije za preživljanje ostanejo nadalje neizpremenjene dotlej, da se sestavijo nove komisije, ki jih je ustanoviti po zakonu z dne 27. julija 1917. l. (drž. zak. št. 313).

Komisijam pripadajoči udje, ki niso javni uradniki, pa morajo storiti obljubo, predpisano v § 7, odstavka 6 zakona z dne 27. julija 1917. l. (drž. zak. št. 313), ako mogoče, 1. dne avgusta 1917. l., vsekako pa še preden po tem času prvič uradno poslujejo.

Obstoječim komisijam je od 1. dne avgusta 1917. l. naprej naloženo uporabljati ne samo zakone in ukaze, odkazane jim doslej, temveč tudi zakon z dne 27. julija 1917. l. (drž. zak. št. 313). S sestavo novih komisij, ki stopijo na njihovo mesto, se razdružijo in njihovi uradni posli preidejo na nove komisije.

Skrbeti je primerno, da se nove komisije sestanejo kar najhitreje.

Za zastopnike prebivalstva v teh komisijah je postaviti pripadnike poklicnih strok, ki so v okoliših komisij najmočnejše zastopane; za take poklicne stroke veljajo le kmetijstvo, obrt, trgovina in industrija. Pri tem se je ozirati na najznamenitejše organizacije, ki so v teh poklicnih strokah v dotičnih okoliših.

§ 2.

V vseh primerih, v katerih se odloča po 31. dnevu julija 1917. l. o pravici zahtevati prispevek za preživljanje, so za stvarno presojanje pravice zahtevati prispevek za preživljanje merodajni predpisi, vsakočasno veljajoči v tistih dobah, za katere se zahteva prispevek za preživljanje. Gledé postopka pa se uporabljajo edinole določila § 7, odstavek 7 in sl. zakona z dne 27. julija 1917. l. (drž. zak. št. 313).

§ 3.

Za upravičene osebe, ki so imele v času, ko je nastala njihova pravica zahtevati prispevek za preživljanje, svoje redno stanovališče izven avstrijskega državnega ozemlja, toda v avstrijsko-ogrski monarhiji, znaša dnevni enotni postavek 1 K 80 h, za tiste, ki so imele v tem času svoje redno stanovališče izven avstrijsko-ogrske monarhije, 2 K (§ 3, odstavek 2 zakona).

§ 4.

Vsled ukazila, danega z razpisom, bodo izplačujoče blagajnice (zastopniška oblastva) že od 16. dne avgusta 1917. l. naprej predplačiloma izplačevale zakonskim ženam in zakonskim otrokom privzetih avstrijskih državljanov po zakonu pristojne zvišbe doslej dobivanih prispevkov za preživljanje, s pridržkom da jih morajo komisije za preživljanje dodatno uradoma odmeriti. (§ 5, odstavek 1 in 3 tega ukaza.)

Isto velja gledé tistih upravičenih oseb, ki so živele v skupnem gospodarstvu s privzetim avstrijskim državljanom, neposredno preden je

odrinil na službovanje, ako je ta okolnost znana izplačujoči blagajnici (zastopniškem oblastvu) ali ako jo stranka verjetno dokaže.

§ 5.

Tako v primerih, v katerih se je po § 4 tega ukaza izplačalo predplačilo ali se ni izplačalo, ker se ni ugotovilo skupno gospodarstvo, kakor tudi v vseh drugih primerih, v katerih gre za zvišanje doslej dobivanih prispevkov za preživljanje, morajo komisije za preživljanje uradoma zvišati te prispevke za preživljanje.

Le tedaj, ako prihajajo v poštev pravice do zvišanja doslej dobivanih prispevkov za preživljanje po § 3, odstavek 6 zakona na dvojno izmero novih enotnih postavkov ali pa pravice oseb, katerim doslej ni pristojal prispevek za preživljanje, je odločiti o teh pravicah na podstavi zglasitve v zmislu § 6 zakona.

Kadar se uradoma odmerjajo zvišbe, ki so jih predplačiloma izplačale blagajnice (zastopniška oblastva), naj nakažejo komisije za preživljanje tudi zneske, pripadajoče na čas od 1. do všteti 15. avgusta 1917. l.

§ 6.

Zalogo obrazcev po vzorcu I do VI, predpisanih po ministrstvenem ukazu z dne 28. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 238), je docela porabiti, napravivši potrebne izpremembe in dostavke.

Vzorca II in V je tako, da se natisne štampilja ali prišije kupon ali na drug način opremiti s popolnim in pravilnim podučilom o pravnih pomočkih v zmislu § 7, odstavek 13 zakona.

§ 7.

Ta ukaz dobi moč z 1. dnem avgusta 1917. l.

Czapp s. r.

